

Hyvinvointilautakunnan lausunto tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen 2024

Hyvinvlt 30.10.2025 § 92
463/02.06.01/2024

Valmistelija

Vt. sivistystoimenjohtaja Kinnunen Petteri

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Kunnanvaltuusto on käsitellyt tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen 2024 (oheismateriaalina) 23.6.2025 § 74 ja velvoittanut kunnanhallituksen ja lautakunnat käsittelemään arviointikertomuksen ja antamaan vastineet kertomuksen havaintoihin sekä raportoimaan valtuustolle kuluvan vuoden lokakuun loppuun mennessä havaintojen aiheuttamista toimenpiteistä.

Hyvinvointilautakunta on analysoinut tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2024 sivistystoimea ja hyvinvointilautakunnan alaista palvelutuotantoa koskevat huomiot ja vastaa niihin seuraavasti:

1. Tehtäväalueen laajuus

Tarkastuslautakunta toteaa hyvinvointilautakunnan tehtäväalueen laajuuden ja esittää rakenteen uudelleenarviointia, esimerkiksi sivistyslautakunnan perustamista. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä asiana, että hyvinvointilautakunnan alaisten tulosaluejohtajien virkanimikkeiden päivittäminen on käynnissä.

Hyvinvointilautakunnan vastaus:

Huomio hyvinvointilautakunnan ja yleisesti koko sivistystoimen alaisen tehtäväalueen laajuudesta on merkityksellinen. Hyvinvointilautakunta voi olla aktiivisesti mukana keskustelussa koko sivistystoimen rakenteiden uudelleenarvioinnissa yhdessä kunnanjohtajan, kunnan johtoryhmän ja kunnanhallituksen kanssa. Rakenteiden selkeyttäminen voisi parantaa päätöksenteon selkeyttä ja tehokkuutta sekä varmistaa palvelukokonaisuuksien riittävän ohjauksen ja kehittämisen.

Hyvinvointilautakunnan alaisten tulosalueiden johtajat eivät näe virkanimikkeitään (nuorisosihteeri, liikuntasihteeri, kulttuurisihteeri) ongelmallisina, sillä kuntalaiset ovat tottuneet näihin nimikkeisiin ja toisaalta koko tulosalueen johtamiseen liittyvää toimintaa kuvaavaa virkanimikettä voisi olla vaikea löytää. Erikoista on, että koko sivistystoimessa tulosaluejohtajien virkanimikkeet päättyvät -johtajaan, -sihteeriin, -päällikköön tai -koordinaattoriin. Lisäksi perusopetuksessa ei ole varsinaista nimettyä tulosaluejohtajaa lainkaan, vaan tehtävän hoitajaksi on vakiintunut sivistystoimenjohtajan sijaiseksi nimetty yläkoulun

ja lukion rehtori. Mikäli sivistystoimen toimialaa ja sen uudistamista rakenteellisesti ryhdytään miettimään ja mahdollisesti valmistelemaan, on tulosaluejohtajien virkanimikkeitä tarkoituksenmukaista uudistaa tässä yhteydessä.

2. Talouden toteutuminen ja ylitykset

Tarkastuslautakunta toteaa, että hyvinvointilautakunnan toimintakate toteutui 100,4-prosenttisesti. Huomio kiinnittyy kuitenkin siihen, että liikuntatoimi (108 %) ja nuorisotoimi (123,1 %) ylittivät toimintakatteen

Hyvinvointilautakunnan vastaus:

- Ylitysten syyt analysoidaan ja korjaavat toimenpiteet suunnitellaan.
- Nuorisotoimen merkittävä ylitys liittyy pääasiassa vanhan nuorisotilan purkamiseen ja toiminnan siirtymiseen väliaikaisiin tiloihin (Hotelli Kittilän tilat). Vaikka järjestelyt aiheuttivat tilapäisiä kustannuksia, oli nuorisopalveluiden jatkuvuus turvattava. Budjetointia on tarkennettu vuoden 2026 talousarviossa vastaamaan muuttuneita tilakustannuksia.
- Liikuntatoimen ylitys liittyy ennen kaikkea henkilöstökuluihin sekä aine-, tarvike- ja tavarahankintoihin. Liikuntatoimen henkilöstö- ja työtilanteesta johtuen liikuntapaikkojen kunnossapitotehtävissä työskennelleen kausityöntekijän työsopimusta jouduttiin kevätkaudella jatkamaan vuoden loppuun saakka. Lisäksi liikuntatoimessa jouduttiin turvautumaan lisätyövoimaan varsinkin ulkokenttien talvikunnossapitoon sekä jäähallin viikonlopputapahtumiin liittyvissä työtehtävissä. Aine-, tarvike- ja tavarahankintoja jouduttiin tekemään selvästi budjetoitua enemmän. Merkittäviä hankintoja olivat mm. liikuntatoimen monitoimikuormaajan lumilinko, Kaukosen ulkokaukalon valaistuksen uusiminen, liikuntatoimen mönkijä, latukoneen hintava varaosa (ns. planeettavaihde), ulkokenttien kalusto- ja välineistö-hankinnat sekä ulkokenttien pohjatöiden maa-ainekset. Henkilöstökulujen sekä aine-, tarvike- ja tavarahankintojen lisäksi liikuntatoimen muut toimintakulut ylittyivät lähinnä sisäisten vuokrien sekä siviilipalveluskorvausten osalta. Liikuntatoimen budjetoidut toimintatuotot alittuivat koululaiskerhohankkeen valtionavustuksen jäätyä arvioitua pienemmäksi.

3. Tulosalueiden toiminnalliset tavoitteet ja kehitys

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt arviointikertomuksessaan hyvinvointilautakunnan alaisen toiminnan tavoitteitten toteutumiseen muun muassa seuraavasti:

Kirjastotoimi

- Lainojen määrä kasvoi 8,1 % ja verkkokäynnit lisääntyivät 14,6 %. Sähköinen markkinointi ja palveluiden kehittäminen (kuten liittyminen eKirjastoon vuoden 2025 alusta) ovat olleet onnistuneita toimenpiteitä.
- Asiakaskyselyssä saatu palaute otetaan huomioon tilojen kehittämissuunnitelmissa ja esimerkiksi uutta kirjastorakennusta suunniteltaessa.

Liikuntatoimi

- Urheiluhallin, jäähallin ja kirkonkylän jalkapallokentän käyttöasteet ilta- ja viikonloppukäytön osalta eivät toteutuneet suunnitellusti. Liikuntapaikkojen ilta- ja viikonloppukäyttöön vaikuttaa ennen kaikkea paikallisten urheilu- ja liikuntaseurojen aktiivisuus ja elinvoimaisuus. Mitä enemmän paikallisilla yhdistyksillä on liikunta- ja urheilutoimintaa, sitä korkeammiksi liikuntapaikkojen käyttöasteet iltaisin ja viikonloppuisin nousevat. Liikuntatoimi voi esimerkiksi tehostaa liikuntapaikkoihin liittyvää tiedottamista, jotta vakiintuneiden käyttäjäryhmien lisäksi liikuntapaikoille saataisiin myös uusia käyttäjiä.
- Liikuntatoimen vuositavoitteiden osalta todetaan, että harkinnanvaraisten kohdeavustusten avustussääntöjä ja –ohjeita ei laadittu. Myöskään liikuntatoimen aktiivinen sosiaalisen median hyödyntäminen ei toteutunut. Kunnan yleisten avustusoikeuksien on tarkoitus valmistua loppuvuoden 2025 aikana. Tämän jälkeen myös liikuntatoimen harkinnanvaraisten kohdeavustusten avustussäännöt ja –ohjeet laaditaan mahdollisimman pikaisella aikataululla. Sosiaalisen median hyödyntämisen osalta voidaan todeta, että liikuntapalveluiden näkyvyyden lisääminen sosiaalisen median eri alustoilla on oleellista palveluiden saavutettavuuden sekä sujuvan tiedonkulun kannalta. Liikuntatoimen viestinnän kehittämiseen pyritään jatkossa varaamaan riittävät resurssit.
- Liikuntatoimen toteutuneista tavoitteista tarkastuslautakunta mainitsee kirkonkylän uuden latukoneen käyttöönoton, Agnico Eagle –jäähallin uuden joustokaukalon käyttöönoton, elintapaohjauksen vakiinnuttamisen osaksi palvelutarjontaa sekä koulujen pihapiirien alustavien kehittämissuunnitelmien valmistumisen. Liikuntatoimen työkalujen osalta tilanne on tällä hetkellä hyvä. Hallihenkilökunta ja jäähallin eri käyttäjäryhmät ovat ottaneet uuden joustokaukalon hyvin vastaan. Elintapaohjauksen palveluprosessi vaatii edelleen kehittämistä, jotta palvelutarpeeseen kyetään jatkossa vastaamaan. Koulujen pihapiirien liikuntaolosuhteiden edistämistä hankaloittaa tällä hetkellä se, että esimerkiksi Kaukosen koululla ja Sirkan koululla on meneillään muitakin hankkeita, jotka vaikuttavat kyseisten koulujen pihapiireihin. Tämän kokonaisuuden koordinointi edellyttää kunnan eri toimialojen tiivistä yhteistyötä.

Nuorisotoimi

- Positiivisena kehityksenä mainitaan, että tapahtumien osallistujamäärä (2.117) kasvoi moninkertaisesti ja koulunuorisotyön osallistujamäärä kasvoi 35 %. Tämä osoittaa onnistumista nuorten tavoittamisessa heidän omissa ympäristöissään. Nuorisovaltuuston toiminnan kehittäminen ja kummivaltuutetut tukevat nuorten osallisuutta.
- Huolenaiheena todetaan, että nuorisotilojen kävijämäärä väheni merkittävästi (5.950:stä 3.534:een). Tilanne johtunee kuitenkin toimintakauden aikana vanhojen, jo poistuneiden tilojen puutteista sekä tilojen vaihtumisesta väistötiloihin. Nuorisotoimi oli pitkään kirkonkylällä kokonaan ilman nuorisotiloja. Tilanteen korjaamiseksi on panostettu uusien tilojen houkuttelevuuteen ja toiminnallisuuteen sekä aktiiviseen tiedottamiseen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

- Osallisuussuunnitelman laatiminen, kehittäjäasiakastoiminta, järjestöillat ja hyvän mielen -kuntamalliin tutustuminen jäivät toteutumatta vuonna 2024, mutta näiden asioiden toteutumiseen on kiinnitetty huomiota toimintavuoden 2025 aikana. Erityisesti osallisuuden suunnittelu ja kehittäjäasiakastoiminta ovat tärkeitä kuntalaisten äänen saamiseksi mukaan päätöksentekoon.
- Osallistava budjetointi, hyvinvointikysely, lapsiperheparlamentti ja Perhejelppi-palvelun tarjoaminen luovat hyvän pohjan HYTE-työn jatkamiselle. Tämä koetaan merkityksellisenä onnistumisena.

Hyvinvointilautakunta toteaa vastauksenaan tarkastuslautakunnan vuoden 2024 arviointikertomukseen, että hyvinvointilautakunta sitoutuu jatkamaan työtä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi taloudellisesti ja vastuullisesti. Vapaassa sivistystyössä panostetaan jatkuvuuden takaamiseen kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Jos kunnan johdossa ja/tai valtuustotasolla nähdään tarpeelliseksi tehdä sivistystoimen organisaatioon rakenteellisia muutoksia (esimerkiksi sivistystoimen jakamisessa eri toimialoihin) hyvinvointilautakunta on tässä arviointityössä aktiivisesti mukana. Samassa yhteydessä olisi luontevaa tarkastella tulosalueiden johtajien virkanimikkeitä.

Esittelijä

Vt. sivistystoimenjohtaja Kinnunen Petteri

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja lähettää sen edelleen kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Päätös

Hyvinvointilautakunta merkitsi tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen ja päätti lähettää sen edelleen kunnanhallitukselle ja valtuustolle.